

КРЕАТИВНА ЕКОНОМІКА ЯК СКЛАДОВА ІНОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

У цій статті висвітлені питання, що стосуються теоретичних засад формування та функціонування креативної економіки в умовах становлення нової (постіндустріальної) економіки. З'ясовано, що креативна економіка є елементом нової економіки та формує її разом з інноваційною та знаннєвою економікою. Досліджено значення та сутність складових терміна «креативна економіка». Розглянуто креативну економіку як системне явище, наведено особливості його функціонування з погляду системного підходу. Окреслені основні проблеми функціонування та розвитку креативного ектору економіки, запропоновано шляхи їх вирішення та представлено позитивні наслідки впливу креативної економіки.

Ключові слова: креативна економіка, креативність, нова економіка, креативний процес, креативний сектор економіки, інновації, креативна діяльність.

This article highlights issues related to the theoretical foundations of the formation and functioning of the creative economy in the context of the formation of a new (post-industrial) economy. It has been found that the creative economy is an element of the new economy and shapes it along with the innovation and knowledge economy. The meaning and essence of the components of the term «creative economy» are studied. The creative economy as a systemic phenomenon is considered, the peculiarities of its functioning in terms of a systemic approach are given. The main problems of functioning and development of the creative sector of the economy are outlined, the ways of their solution are offered and the positive consequences of the influence of the creative economy are presented.

Key words: creative economy, creativity, new economy, creative process, creative sector of economy, innovations, creative activity.

Постановка проблеми. Процеси інформатизації та цифровізації, що з початку 21 століття поширюються прискореними темпами, спричиняють глибокі трансформаційні зміни суспільства. В цих умовах неминуче виникає питання формування нової парадигми світового економічного розвитку, в основі якої лежить інноваційність, що пронизує усі сфери життя, а також формується принципово

новий стан культури та цивілізації, при якому основними цілями у якості цінностей стає зростання ролі знань, інформації, креативності та, відповідно, їх носія – людини. Ці процеси спонукають до перетворення креативного потенціалу людей у креативний капітал, який у свою чергу, сприятиме активізації інноваційних процесів та зможе здійснити суттєвий вплив на зниження соціальних ризиків. Таким чином, основним фактором виробництва стає креативний людський капітал, а чинником економічного зростання – продукт креативної діяльності – інновації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. На сьогоднішній день ми знаємо таких вчених як : О.Амоша, Б.Данилишин, А.Чухно, О.Біловодська, С. Прилипко, В.Геєць Л.Федулова, С.Давимука, Н.Краус, А. Мержвинська, А.Пакуліна, Ю.Сотнікова, Е.Лібанова, Т.Галахова, І.Олександренко, С.Онишко, І.Вахович, О.Чуль, О.Дорошенко, Д. Лук'яненко та багато інших.

Мета роботи. Розкрити питання що стосуються теоретичних засад формування та функціонування креативної економіки в умовах становлення нової (постіндустріальної) економіки.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, економічна система в нашій країні нині недосконала. Це поняття в різних джерелах диференційоване, кожен із авторів дає своє поняття, але суміжне з усіма іншими. Ми знаємо, поняття креативної економіки спирається на термін «креативність» і нероздільною з інтелектуальною власністю її захистом. Виходячи з проаналізованих визначень, я зрозуміла що креативна економіка – розділ економіки, який вивчає та застосовує у матеріальній та нематеріальній сфері унікальні здібності людини для задоволення потреб та як наслідок отримання доходу. Для вдосконалення творчого потенціалу людині потрібне певне середовище та свобода самовираження, вона не може

бути серед пасивнокреативних людей, які живуть за шаблоном. Найактуальнішими у наш час стають державні гранти, що надаються малому бізнесу. Більше того, можуть створюватись спеціальні навчальні заклади (бізнес інкубатори, які також є одним із виходів у фінансуванні ідеї) з підтримки молодих та креативних людей. І тут такому безоплатному фінансуванню надається особливе значення.

Будь-яка можливість - це внесок. Якщо вкласти кошти в перспективного новатора, можна збільшити свій прибуток у кілька разів. Будь-яке надання можливостей чи безоплатне фінансування, викличе у студентів інкубатора інтерес та конкуренцію.

Сфера застосування креативної економіки є безмежною. Вона може лежати в основі будь-якого виду бізнесу та будь-якого типу виробництва. Ми знаємо, що людське суспільство розвивалося з давніх часів, відносини між людьми мали економічний характер, була введена класова система, люди стали ділитися на багатих та бідних, тих, на кого працювали і тих, хто працював.

Перші, хто звертається до економіки та економічної системи – давні греки та римляни. У своїх працях вони ясно показують суть економічних відносин у цілому: «Гроші – специфічний товар, накопичення якого не має меж». Я цілком згодна за з цим висловлюванням, бо скільки ти не накопичуй грошей тобі все одно буде їх мало, та не треба боятися великих витрат. Ми живемо в епоху світової кризи. Також це можна назвати кризою особистості або кризою ідей, коли прогрес стоїть на місці. Вихід з особистісної кризи допоможе вийти з фінансово-економічної, адже поки не будуть подолані бар'єри з креативним розвитком, суспільство ніколи не зробить крок уперед, а лише залишиться «топтатися на місці» [1].

Родоначальниками визначення людського капіталу були Теодор Шульц та Гері Беккер. Вони говорили, що людський капітал – це сукупність вроджених здібностей та набутих знань, навичок та мотивацій, ефективно використання яких сприяє збільшенню доходу та інших благ їхніх володарів. Людина накопичує свій капітал у процесі життєдіяльності, удосконалює та використовує його на благо.

На даний момент розрізняють три види людського капіталу:

- Індивідуальний;
- корпоративний;
- національний.

Індивідуальний капітал – це ті знання, навички та здібності, якими володіє індивід і завдяки яким він може набувати додаткових благ на відміну від людини, яка ними не володіє. Тобто робить це все на благо собі.

Корпоративний людський капітал – накопичений фірмою спеціальний та особливий, порівняно з конкурентами, індивідуальний людський капітал, ноу-хау, інтелектуальний капітал та особливі управлінські та інші інтелектуальні технології, включаючи комп'ютерні та інформаційні технології, що підвищують її конкурентоспроможність. Тобто цей капітал не належить індивідууму, ти з цього нічого не отримаєш, як від індивідуального капіталу.

Національний людський капітал – це частина інноваційних (креативних) трудових ресурсів, накопичені конкурентоспроможні та високопродуктивні знання, інноваційна система, інтелектуальний капітал та інноваційні технології у всіх сферах життєдіяльності та економіки.

Таким чином видно, наскільки близько стикаються поняття людського капіталу (його видів) та креативної економіки. Мало було б сказати, що ці поняття суміжні, не можна упустити також те, що людський капітал є

складовою креативної економіки. Мало було б сказати, що ці поняття суміжні, не можна упустити також те, що людський капітал є складовою креативної економіки, він став головним рушієм у створенні інноваційної економіки.

Першою країною, де з'явилася креативна індустрія, стала Великобританія. 2001 р. американський економіст Джон Хокінс виділив п'ятнадцять креативних індустрій, тим самим представивши американський підхід до визначення креативної економіки, відзначивши появу цього феномена та у США. Як ми бачимо, ці індустрії мають на увазі не просто виникнення нових ідей, але їх перетворення на ринковий продукт, який можна продати, сукупність креативних індустрій, продуктів, які утворюються ними, формує креативну економіку.

Основними складовими елементами креативної економіки є креативний клімат та креативний клас. Я цілком згодна креативний клас виникає або концентрується там, де є креативний клімат. Наприклад, Р. Флорида виділяє дві складові креативного класу: ядро креативного класу (люди, які працюють у сфері програмування та математики, архітектури та інженерної справи, природних та соціальних наук, освіти, виховання та бібліотечної справи, мистецтва, дизайну та ЗМІ); креативні професіонали (топ-менеджмент, люди, що працюють у сфері бізнесу та фінансів, права, охорони здоров'я та керівні працівники у сфері продажу) [2].

Висновки. Розглянувши питання що стосуються теоретичних засад формування та функціонування креативної економіки в умовах становлення нової (постіндустріальної) економіки. Я з'ясувала що креативна економіка є елементом новової економіки та формує її разом з інноваційною та знанневою економікою. Дослідила значення та сутність складових терміна «креативна економіка». Розглянула креативну економіку як системне

явище, наведено особливості його функціонування з погляду системного підходу. Також окреслила основні проблеми функціонування та розвитку креативного сектору економіки, запропоновано шляхи їх вирішення та представлено позитивні наслідки впливу креативної економіки.

Список використаних джерел

1. Бутнік-Сіверський, Олександр Борисович. Методологія трансферу технологій у сфері інтелектуальної власності: економіко-правова природа походження та визначення окремих термінів. 2018. С. 68.
2. Бутнік-Сіверський О., Дорошко Г. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2021. № 2. С. 75-89.